Redacţiunea Administraţiunea şi Tipografia:
BRAŞOVU, piaţa mare Nr. 22
Scrisori nefrancate nu se primescŭ. Manuscripte nu se retrimitŭ!
Birourile de anunciuri:
Braşovŭ, piaţa mare Nr. 22
Inserate mai primescŭ în Viena *Rudolfŭ Mosse Haasenstein & Vogler (Otto Maas), Henrik Schalek, Alois Herndl M. Dukes, A. Oppelik, J. Dannenberg*; în Budapesta: *A. V. Goldberger Anton Mezei Eckstein Bernat*; în Frankfurt: *G. L. Daube*; în Hamburg: *A. Steiner*.
Preţulŭ inserţiunilorŭ: o seria garmondŭ pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă şi învoială.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. sĕu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANULU LIV.

„Gazeta" ese în fiă-care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe unŭ anŭ 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., Pe trei lunĭ 3 fl.
Pentru România şi străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 francĭ, pe trei lunĭ 10 francĭ.
Se prenumĕră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Braşovŭ:
la administraţiune, piaţa mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe şése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl. pe şése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. sĕu 15 banĭ.
Atâtŭ abonamentele câtŭ şi inserţiunile suntŭ a se plăti înainte.

Nr. 145. Braşovŭ, Lunĭ, Marţĭ 2 (14) Iulie. 1891.

Nou abonamentŭ
la
„GAZETA TRANSILVANIEI".

Cu **1 Iulie 1891** stilŭ vechiu s'a deschisŭ **nou abonamentŭ**, la care învitămŭ pe toţi amicii şi sprijinitorii fóiei nóstre.

Preţulŭ abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria: pe trei lunĭ 3 fl pe şése lunĭ 6 fl., pe unŭ anŭ 12 fl.

Pentru România şi străinătate: pe trei lunĭ 10 francĭ, pe şése lunĭ 20 francĭ, pe unŭ anŭ 40 francĭ.

Abonamente la numerele cu data de Duminecă:

Pentru Austro-Ungaria: pe anŭ 2 fl., pe şése lunĭ 1 fl.

Pentru România şi străinătate: pe anŭ 8 francĭ, pe şése lunĭ 4 francĭ.

Abonarea se póte face mai uşorŭ şi mai repede prin **mandate postale**.

Domnii, carĭ se vorŭ abona din nou sĕ binevoéscă a scrie adresa lămuritŭ şi a arĕta şi posta ultimă.

Administraţiunea „Gazetei Transilvaniei".

Afacerĭ năsĕudene.*)

III

Adĭ ne vomŭ ocupa cu cestiunea fondurilorŭ, care cestiune, în decursulŭ anilorŭ de comisariatŭ a lui Banffy, a ţinutŭ în continuă agitaţiă pe toţĭ Românii de bunŭ sĕmţŭ.

Averile fondurilorŭ scolastice şi de stipendii din fostulŭ districtŭ alŭ Năsĕudului, menite pentru foştii grăniţerĭ şi descendenţii lorŭ, s'au administratŭ până la finea anului 1888 printr'unŭ comitetŭ anume alesŭ de foştii grăniţerĭ şi constătătorŭ numai din Românĭ. Menirea acestorŭ fondurĭ şĭ-a atinsŭ scopulŭ lorŭ.

La Năsĕudŭ priveamŭ cu multă încredere; priveamŭ cu nespusă bucuriă, vĕdĕndŭ cum se ivesce o generaţiă bine educată, o generaţiă înflăcărată de marele idealŭ alŭ culturei naţionale, care în totŭ loculŭ făcea onóre fundatorilorŭ şi susţiitorilorŭ gimnasiului din Năsĕudŭ.

Cui i-ar fi trecutŭ însĕ prin minte şi cine ar fi credutŭ vre-odată, că se va afla omŭ, chiar din sînulŭ descendenţilorŭ grăniţerĭ, tocmai din mijloculŭ tinerimei crescute cu banĭ grăniţerescĭ şi în gimnasiulŭ năsĕudénŭ, care sĕ lucre în modŭ violentŭ la ruinarea măreţelorŭ idei ale în vecĭ neuitaţilorŭ fundatorĭ ai fondurilorŭ şi institutelorŭ de învĕţĕmêntŭ dela Năsĕudŭ?

Cine ar fi pututŭ crede pe la anii 1880 şi 1881, că „cavalerulŭ" Ciocanŭ, care a fostŭ în şirulŭ celorŭ dintêi absolvenţĭ ai gimnasiului din Năsĕudŭ, şi pe care grăniţerii îlŭ ridicară la cele mai înalte şi mai onorifice trepte în mijloculŭ lorŭ, sĕ cuteze mai târdiu a se face inimiculŭ celŭ mai neîmpăcatŭ alŭ fondurilorŭ, alŭ gimnasiului şi alŭ tuturorŭ şcólelorŭ esistente în fosta graniţă militară?

Nu, acésta nimenĭ n'o putea crede!

Elŭ, care odinióră făcea parte din redacţia diarului „Albina"; elŭ, care la 1881 a participatŭ, în numele foştilorŭ grăniţerĭ la conferenţa naţională din Sibiiu; elŭ, care s'a făcutŭ pe sine întemeiătorulŭ şi organisătorulŭ comuniunilorŭ grăniţerescĭ; elŭ, care a compusŭ, chiar pe basa „Instrumentului fundaţionalŭ", la 1885, unŭ *nou statutŭ* de administrare a fondurilorŭ grăniţerescĭ; cine credea, dicemŭ, că elŭ însuşĭ, care a făcutŭ tóte acestea sĕ fiă inimiculŭ causei grăniţerescĭ? Şi totuşĭ s'a întêmplatŭ, ér lumea românéscă a începutŭ deja sĕ se convingă, că Ciocanŭ altmintrelea lucréză în faţa grăniţerilorŭ şi altmintrelea lucréză în ascunsŭ.

Căcĭ ce face elŭ?

Mai întâiu iese din partidulŭ naţionalŭ, ca sĕ pótă candida ca deputatŭ în cerculŭ electoralŭ alŭ Năsĕudului. Lucru naturalŭ, că nu spre a fi alesŭ ci cu alte scopurĭ... După aceea se pronunţă contra comuniunilorŭ grăniţerescĭ, se lapădă de statutulŭ fondurilorŭ, statutŭ elaboratŭ de elŭ însuşĭ; desconsideră „Instrumentulŭ fundaţionalŭ" şi împreună cu Banffy compune unŭ statutŭ, şi câştigă aprobarea regimului şi-lŭ *impune* administraţiei fondurilorŭ.

Er resultatulŭ acestei manopere pline de batjocură pentru binele comunŭ, îlŭ vedemŭ cu toţii astădĭ. Căcĭ mai întâiu grăniţerii trebue sĕ susţină unŭ gimnasiu, care mâne, poimâne, va fi unŭ asilŭ de maghiarisare; representanţii grăniţerĭ, ca membrii ai Comitetului fondurilorŭ, au fostŭ opriţĭ, printr'o ordinaţiune dela 1885 cu data 29 Augustŭ Nr. 1071, de către fostulŭ paşă Banffy, pe cale telegrafică, de-a se întruni spre a decide asupra sorţii averilorŭ lorŭ, ameninţaţĭ fiindŭ, la casŭ, că s'ar opune, cu puterea armată; ér prin o altă ordinaţiune cu data 17 Oct. 1885 Nr. 1395 comisarulŭ regimului opresce strictŭ, ca în actele fondurilorŭ se mai figureze numele de „*grăniţerĭ*" şi „*fondurĭ grăniţerescĭ*". Şi érăşĭ prin altă ordinaţiune cu data 4 Augustŭ 1885 Nr. 886 totŭ comisarulŭ Banffy interdice cu mare vigóre comisiunei administratóre de fondurĭ, ca sĕ aştérnă actele — precum dice „Instrumentulŭ fundaţionalŭ" — la Inaltulŭ Ministerŭ prin Ordinariatulŭ din Gherla şi dispune aspru ca numai prin comisariatŭ sĕ comunice cu regimulŭ. Şi în fine cu ordinaţiunea din 15 Decemvre 1885 Nr. 1806 Bánffy disolvă Comisiunea fondurilorŭ şi numesce elŭ membri după bunulŭ sĕu placŭ.

Dér câte alte n'a mai lucratu comisarulŭ-paşă Banffy alăturĭ cu d-lŭ „cavalerŭ", care la tóte faptele şi atentatele volnice şi ilegale a plecatŭ capulŭ şi a mersŭ mână în mână cu stăpânulŭ sĕu!

Sdruncinate fiindŭ aşedĕmintele vechĭ grăniţărescĭ, apare deodată „cavalerulŭ" Ciocanŭ susţinutŭ de Banffy în apogeulŭ nelegiuirilorŭ sale. Căcĭ la anulŭ 1889, în 6 Aprile, se convócă din partea vice-comitelui comitatensŭ celŭ dintêiu Comitetŭ pe basa statutului *impusŭ* fondurilorŭ de *Csáky-Bánffy-Csokán János*.

Unŭ ţipetŭ de durere a eşitŭ în acea di de tristă aducere aminte din pieptulŭ pacinicei poporaţiunĭ române grăniţerescĭ. Doi-spre-dece membri, după unŭ protestŭ solemnŭ predatŭ în şedinţa plenară Comisarului Banffy, părăsiră sala şedinţelorŭ, lăsândŭ tótă rĕspunderea pe umerii Comisarului şi a pré plecatului sĕu servŭ, Ciocanŭ.

De aicĭ înainte preoţimea întrégă se retrage din sînulŭ Comitetului administrativŭ, precum şi toţĭ ómenii carĭ n'au avutŭ de a trăi din graţia lui Banffy, sĕu Ciocanŭ.

Dér sĕ vedemŭ din cine e compusŭ actualulŭ Comitetŭ administrativŭ? La pag. 7, § 21 a noului statutŭ impusŭ şi *neprimitŭ* de adevĕraţii grăniţerĭ, cetimŭ următórele:

„Comitetulŭ (adunarea generală) se compune a) Din câte unŭ membru, alesŭ sub presidiulŭ proto-judelui administratorŭ, sĕu în casŭ de împiedecare a acestuia, a judelui prin representanţa comunală organisată în sensulŭ art. de lege XXII ex 1886 din cele 45 comune din fost'a graniţă militară. b) Din 12 membri, pe carĭ îi numesce guvernulŭ dintre membri congregaţiunei comitatense c) Din directorulŭ gimnasiului.

Ne putemŭ déră închipui, cine are astădĭ locŭ în Comitetulŭ fondurilorŭ? Ne putemŭ închipui, cu ce finţe are de a conduce actua-

*) A se vedé nrii 142 şi 143 ai „Gaz. Trans."

FOILETONUL „GAZ. TRANS."

(8)

Inimĭ de aurŭ.

Romanŭ, de I. *Edhor*. Tradusŭ de Julia.

Contesa Georne petrecea de două sĕptĕmânĭ în B. şi încă totŭ nu întórse visita la miresa fratelui ei. Pe lângă tótă bunăvoinţa, nu a pututŭ, căcĭ visitele, ce le făcea nobilimei din jurŭ, o reţinură. Afară de acestea, îi sosiau diferite învitărĭ la escursiunĭ la ţéră, călĕtorii cu luntrea, c'o vorbă îi era imposibilŭ.

În liniştitulŭ oraşelŭ se produse o adevĕrată agitaţiune din causa contesei Georne, care prin splendidele ei toalete şi prin presentarea strălucită, punea pe toţĭ în uimire. Helda era atâtŭ de ocupatŭ cu contesa, încâtŭ numai fórte rarŭ şi pe timpŭ scurtŭ cerceta pe mirésă-sa. Elŭ pururea era distrasŭ şi tăcutŭ. Nu mai întreba nimicŭ dela Ruth, ér acésta încă vorbia puţinŭ... Ambii simţiau, că s'au înstrăinatŭ unii de alţii. Helda interdise Ruthei de a mai ţiné pretiniă cu familia Dölling.

— „In otelulŭ Roestel a domnitŭ adĭ o tăcere surprindĕtóre... Óre sĕ fi plecatŭ contesa?" întrebă Alice, privindŭ pe furişŭ la verişóră-sa.

Ruth făcŭ din umerĭ.

— „Acéstă distinsă soră a lui Kurt nu-mĭ place de locŭ", continuă Alice. „Sciu, că ţie nu ţĭ pare bine sĕ audĭ aşa ceva..."

— „Kurt nu póte negliga pe sora sa pentru..."

— „Pentru ca sĕ placă miresei sale, se înţelege că nu", dise cu duriţiă Alice. „Dér ce palidă eştĭ tu érăşĭ, Ruth! Nu ai voi sĕ mergemŭ la dómna Blum? Ea te aştéptă de multŭ."

— „Déca vii cu mine, mergemŭ numai decâtŭ, scumpă Alice."

Peste câteva minute, când Ruth urca scările locuinţii forestierului însoţită de verişóră-sa, inima începŭ sĕ-i palpiteze, ér privirea îi sbură repede la ferestrile din stânga. Unŭ servitorŭ îmbrăcatŭ în livrea verde, deschise uşa şi învită damele sĕ ocupe locŭ. Din ferestrile marĭ ale acestei locuinţe se pôte vedé fórte bine edificiulŭ poştei şi otelulŭ Roestelŭ.

— „Credeamŭ, că m'ai uitatŭ cu totulŭ", dise bĕtrâna damă. Ruth îi apucă mâna şi i-o sĕrută. „Aşa-déră de aicĭ înainte vei veni mai desŭ la mine, scumpă copilă?"

— „Da, mai desŭ", dise Ruth.

Damele abia apucară locŭ, când deodată sună clopoţelulŭ.

— „Vomŭ fi conturbate", dise dómna Blum.

— „Contesa Georne", avisă servitorulŭ.

Pe fruntea bĕtrânei femei se ivi o crétă uşóră, dér totuşĭ se sculă şi merse graţiosŭ sĕ întêmpine pe ambiţiósa figură. Ruth se trase la o parte, pieptulŭ ei se umplŭ de indignaţiune. Acéstă femeiă cuteză a păşi peste pragulŭ acelui bărbatŭ, căruia i-a pricinuitŭ atâtea durerĭ!... Contesa, adresândŭ unŭ cuvêntŭ afabilŭ către dómna Blum, ocupă locŭ pe sofa, unde şeduse Alice.

— „Nu aveţĭ locuinţe proprii?" întrebă Carmen, scrutândŭ c'o genială privire arangeamentulŭ odăii.

— „Am două odăĭ către curte unde şi dormŭ, însĕ Aldenhofen m'a rugatŭ sĕ nu ocolescŭ aceste localităţĭ şi astfelŭ le locuimŭ împreună.

Ochii schînteiătorĭ ai Carmenei priviau scrutătorŭ.

— „De multŭ sunteţĭ la Aldenhofen?"

— „Dela mórtea soţului meu. Soţia judelui Aldenhofen era amica mea din copilăriă şi ea m'a luatŭ la sine ca sĕ 'mĭ aline durerea pierderei şi a loviturei ce-o suferimŭ."

Contesa se mai informă cu privire la multe altele, ba nicĭ apartamentele nu rĕmaseră neesaminate . . . . . .

. . . .

Câteva dile în urmă Helda eşi la plimbare cu mirésa lui. Când erau apróape de pădure audiră mai multe vocĭ.

—„Ce se petrece aicĭ?" dise Helda oprindu-se. Făcură apoi câţiva paşĭ mai departe şi zăriră străcurândŭ-se printre arborĭ, încóce şi încolo, o mulţime de dame îmbrăcate în haine de diferite colorĭ.

„Aşa-i! dise elŭ, lovindu-şĭ fruntea cu palma. „Am uitatŭ, că Carmen dă adĭ masă mare în pădure." Helda apoi privi cu încordare la mica societate de pe pajiştea pădurei. „O societate alésă", dise elŭ în batjocură. In haina ta sim-

lulŭ „cavalerŭ“ afacerile fondurilorŭ şi dela cine cere elŭ *„încredere“* atuncĭ când ómenii cu judecată independentă, chiar şi în acest comitetŭ îi strigă: ...până aicĭ, şi mai departe nu!

Unŭ comitetŭ din care lipsescŭ cei mai cu autoritate bărbaţĭ din ţinutulŭ Năsĕudului, ca vicarulŭ Grig. Moisilŭ şi ca protopopulŭ gr. or. Simeonŭ Monda dimpreună cu întréga preoţime gr. cat. şi gr. or. nu vomŭ greşi décă vomŭ susţiné, că e putredŭ, că este o creaţiune a unui omŭ, care afară de persóna sa nu mai are în vedere nimicŭ.

Décă adurmiţii în Domnulŭ grăniţerĭ s'ar scula din mormintele lorŭ şi ar vedé cine stau adĭ în fruntea averilorŭ agonisite de ei cu lacrimĭ şi cu sudorĭ de sânge, mai înainte de a'şĭ cere dela Dumnedeu şi a doua mórte, mai că ar sbiciui pe aceia, carĭ se răţoescŭ şi se resfaţă adĭ în agonisela lorŭ.

Aşa ar fi, căcĭ ómenii, carĭ fără de nicĭ o bărbăţiă au concesŭ sĕ se dĕrîme vechile instituţiunĭ, nu suntŭ vrednicĭ de mai puţinŭ.

Acelora dintre membri din comitetulŭ administrativŭ alŭ desŭ amintitelorŭ fondurĭ, între carĭ găsimŭ şi pe Itzig alăturea cu Pişta şi cu Hans şi carĭ nu înţelegŭ şi nicĭ că vorŭ sĕ scie de destinaţiunea fondurilorŭ, acelorŭ membri, dicemŭ, puţinŭ le pasă décă astădĭ e Ciocanŭ în frunte şi mai puţinŭ îi genéză, décă administraţiunea fondurilorŭ e unguréscă, décă în gimnasiu limba de propunere e cea maghiară, séu décă mâne, poimâne vor funcţiona ca profesorĭ la gimnasiulŭ din Năsĕudŭ nisce cinstiţĭ jupânĭ ungurĭ aduşĭ de pe pustele Ungariei.

Durere, de dece orĭ durere, dér aşa este! Acestŭ comitetŭ cor stătătorŭ din membri aleşĭ deoparte la dorinţa protojudilorŭ, apoi constătătorŭ de altă parte din membri numiţĭ din sînulŭ congregaţiunei comitatense, de bună sémă că nu va puté sĕ nu aibă în vedere înainte de tóte interesele celorŭ dela cârmă, séu căpĕtuirea. Şi apoi sĕ nu ne uitămŭ, că celŭ ce pórtă fulgerulŭ pe deasupra lorŭ este „cavalerulŭ“ Ciocanŭ, elŭ comandéză şi stăpânesce.

Când însĕ eştĭ stăpânŭ şi poruncitorŭ este uşorŭ sĕ-ţĭ storcĭ *„încredere“* dela ómenii pe carĭ îi stăpânescĭ.

Dér despre acésta în numĕrulŭ următorŭ.

CRONICA POLITICĂ.

— 1 (13) Iulie.

Diarulŭ *„Egyetértés“* anunţă o **obstrucţiune** complectă şi pe faţă nu numai în contra *reformei administrative*, ci şi *în contra bugetului*.

Maioritatea — astfeliu se esprimă numita fóiă — voesce sĕ forţeze afacerea. Ea voiesce sĕ introducă în fiă-care di şedinţe duple şi contézā pe aceea, că membrii partidei independente vorŭ părăsi câmpulŭ de luptă obosiţĭ, moleşiţĭ şi bolnavĭ. Acésta e o presupunere necioplită care nu se va împlini, ci va avea ca urmare, că membri partidei independente jigniţĭ în interesele lorŭ economice, în viéţa lorŭ familiară şi în sănĕtatea lorŭ vorŭ folosi orĭ ce ocasiune ce li-s'ar oferi de ordinea de afacerĭ parlamentară, pentru ca sĕ *sĕvîrşéscă în faptă obstrucţiunea* desŭ amintită şi sĕ împedece nimicirea volnică a libertăţii ţĕrii. Proiectul de lege pentru reforma administraţiunei nu va deveni lege, dér cabinetulŭ Szapary *nu va avea nicĭ legea bugetară* pentru-că partida independentă fiindŭ amărîtă ţine de o datoriă sfântă sĕ nu cruţe nicĭ într'o privinţă, unŭ cabinetŭ, care nisuesce sĕ ruineze libertatea publică prin o volnicia atâtŭ de órbă, *ci sĕ-lŭ măture de pe arena politică*. Proiectulŭ reformei administraţiunei conţine numai 279 paragrafĭ, carĭ potŭ fi învinşĭ prin obstrucţiune, din contră în bugetŭ suntŭ 6000 de puncte, carĭ lesne potŭ fi învinse şi fără obstrucţiune. Décă contelui Szapary 'i place ca cu ajutorulŭ maioritäţii sale se încetăţenéscă volnicia acésta ne mai audită spre unŭ scopŭ periculosŭ, atuncĭ trebue sĕ aibă în vedere şi urmările. Ministrulŭ preşedinte se provócă astădĭ la naţiune. Şi partida independentă se provócă la ea. Dieta trebue disolvată pentru ca naţiunea sĕ se pronunţe prin alegerile generale. Cabinetulŭ Tisza a cădutŭ din causa pĕcatelorŭ sale. Cabinetulŭ Szapary va cădé numai fiindcă s'a încercatŭ sĕ comită pĕcate marĭ.

— In şedinţa din 9 şi 10 Iulie camerei ungare s'au întêmplatŭ **scene turbulente**, carĭ au întrecutŭ chiar şi cele mai viforóse scene de pe timpulŭ desbaterei legei militare. Stânga estremă iritată din causa atitudinei ministrului preşedinte a demonstratŭ mai întâiu în contra acestuia, pentru-că a disŭ, că pe câtŭ timpŭ comitatele au fostŭ puternice ţéra nu s'a putută desvolta. Alŭ doilea scandalŭ s'a produsŭ prin atitudinea redactorului diarului „Nemzet“ Gajári, care a declaratŭ procederea unui vorbitorŭ din stânga de mişeléscă. Cei din stânga i-au strigatŭ că e plătitŭ şi s'a produsŭ unŭ aşa mare tumultŭ, încâtŭ a trebuitŭ sĕ fiă suspendată şedinţa. Gajári a şi avutŭ douĕ duelurĭ în causa acésta cu Vécsey şi cu Géza Polonyi. Celŭ din urmă a fostŭ greu rănitŭ la mână cu sabia.

— Diarulŭ parisianŭ „Gaulois“ publică o convorbire ce a avut'o raportorulŭ sĕu în Parisŭ cu d-na **Văcărescu**, mama domnişórei de onóre a reginei, Elena Văcărescu. Domnia sa sĕ fi declaratŭ că Principele Ferdinand este firmŭ hotărîtŭ de a lua în căsĕtoriă pe fiica sa, chiar décă ar fi sĕ renunţe la tronŭ. A mai declaratŭ apoi, că nu numai Regina dér chiar şi Regele, consimte cu acésta decisiune. Doi anĭ de dile a ascunsŭ principele amorulŭ sĕu şi numai după aceea a cutezatŭ a i-lŭ descoperi Regelui, care l'ar fi întêmpinatŭ cu bunătate.

— Primirea, ce s'a făcutŭ **împĕratului şi împĕrătesei Germaniei în Anglia** a fostŭ mai multŭ decâtŭ strălucită. Pretutindenĭ împĕratulŭ Wilhelm a fostŭ salutatŭ cu entusiasmŭ de mulţime. Elŭ a visitatŭ şi „City of London“ (cetatea Londrei), unde a fostŭ declaratŭ de cetăţénŭ de onóre dându-i-se diploma provĕdută cu capsula de aurŭ îndoitŭ de mare decâtŭ cea obicĭnuită. La revista trupelorŭ au luatŭ parte aprópe 20,000 de ómenĭ mai totŭ voluntarĭ, lucrătorĭ, funcţionarĭ, calfe ş. a., a cărorŭ stăpânĭ au declaratŭ, că le lipsescŭ de o di de serviciulŭ lorŭ, numai ca sĕ se pótă presenta înaintea împĕratului germanŭ.

SCIRILE DILEI.

— 1 (13 Iulie.)

Marile manevre, după cum anunţă diarulŭ „Reichswehr“, se vorŭ ţiné în dilele dela 1 până la 7 Septemvre, între Waidhofen de lângă Thaya şi Schwarzenau. Incheierea lorŭ va fi în 7 Septemvre, după ce împĕratulŭ Franciscŭ Iosifŭ, împĕratulŭ Vilhelm şi regele Saxoniei, vorŭ trece în revistă trupele, la carĭ vorŭ lua parte 70,000 de soldaţĭ.

***

Pro litteris et artibus. Maj. Sa Monarchulŭ a conferitŭ la propunerea ministrului de culte medalia *„Pro litteris et artibus“* lui *Dr. Hunfalvy Pál*, pentru activitatea sa „distinsă“ pe terĕmul „sciinţelor.“ Dr. Hunfalvy recte Hundsdörfer scim, că e membru alŭ academiei maghiare şi înaintea Maghiarilorŭ şi-a căştigatŭ mare popularitate prin nisuinţa lui de a combate continuitatea Românilorŭ în Dacia Traiană.

***

„Serată scientifică“ în Gratz. Cetimŭ în diarulŭ „Gratzer Volksblt.“ din 11 Iulie n. c., că societatea academică a reuniuniunei de studenţĭ „Carolina“ a ţinutŭ o serată scienţifică, în care a vorbitŭ între alţii şi stud. filosof. d-lŭ *August Paul*, care ţinŭ o conferinţă despre Românĭ, despre originea, istoria, locuinţele acestora etc. ce a interesatŭ multŭ pe auditorĭ şi a fostŭ aplaudată.

***

Nenorocire. Ni-se comunică, că Vinerĭ după prândŭ a cădutŭ copilulŭ de 2 anĭ alŭ lui Marcu Moaşa din Dĕrste într'o căldare plină cu apă ferbinte, pe care o dusese mamă-sa afară în curte ca sĕ julméscă unŭ cocoşŭ. Deşi copilulŭ a fostŭ repede scosŭ afară, totuşĭ se arse aşa de tare, încâtŭ deja în câteva óre murĭ.

***

Trei anĭ fără bucate. Din părţile Bandului de Câmpiă ni-se împărtăşescŭ soirĭ fórte triste cu privire la starea miseră la care fŭ adusŭ poporulŭ nostru din acele părţĭ în urma lipsei de recolte din ultimii trei anĭ. In 1889 — dice unŭ corespondentŭ alŭ nostru — seceta ni-a uscatŭ tóte ródele; în 1890 ghiaţa (grindina) a sdrobitŭ întrégă recoltă şi mulţĭ dintre nenorociţii locuitorĭ fură siliţĭ în urma acésta sĕ emigreze în România şi în alte ţĕrĭ pentru a-şĭ agonisi traiulŭ vieţei, lăsându-şĭ acasă moşiile pustii. După tóte acestea poporulŭ aştepta cu nerăbdare secerişulŭ acestui anŭ, mai alesŭ fiind-că recolta era de totŭ frumósă şi promiţătóre. La 5 Iulie n. se ivi însĕ unŭ norŭ greu de către Turda, din care o grindină în mărimea ouălorŭ de găină se descărcă peste o parte din hotarulŭ Căpuşului, apoi peste hotarulŭ Bandului, Petei, Uroiului sĕcuiescŭ şi a Uroiului de Câmpiă. Grindina a nimicitŭ nu numai tóte sĕmĕnăturile, ci şi ierburile aşa că nici vitele nu au ce mânca. A mai venitŭ apoi şi o apă mare, care a mânatŭ tóte fĕnurile, făcute gata şi uscate. Din Bandŭ ni-se scrie, că tempestatea a fostŭ aşa de mare, încâtŭ a oborîtŭ grajdurĭ, a spartŭ păreţii dela case, mulţĭ porcĭ, viţei şi alte animale au fostŭ omorîte. Miseria e înspăimĕntătóre.

***

Invitărĭ. Junimea română din *Alba-Iulia şi jurŭ* invită la petrecerea de véră împreunată cu *producţiune teatrală*, ce va arangia Duminecă în 19 Iulie n. c. în grădina hotelului la „Sóre“. Inceputulŭ la $6^1/_2$ óre p. m. Venitulŭ curatŭ e destinatŭ pentru acoperirea lipselorŭ şcólei gr. cat. din Alba-Iulia. Preţulŭ de întrare: Loculŭ 1, 80 cr., alŭ 2-lea 60 cr., alŭ 3-lea 30 cr., ér în galeriă 20 cr. de persónă. Ofertele se vorŭ chita prin diare.

— Inteligenţa română din *Uifalĕulŭ săsescŭ şi jurŭ* invită la petrecerea de véră, ce se va arangia în „Hotelulŭ opidanŭ“ din Lechinţa săséscă, la 19 Iulie n. c. în favorulŭ şcólei române gr. cat. din Uifalĕulŭ săsescŭ. Intrarea de

---

plă de catunŭ nu te poţi presenta acolo“, sfirşi asesorulŭ năduşitŭ.

— „Voiu trece linŭ şi nevĕdută pe cale şi tu te vei duce la sora ta“, replică Ruth, privindŭ cu sfiélă la mirele, ei, de care despărţindu se, îşĭ îndreptă paşii spre grădina forestierului. Peste câteva minute ajunse în tufişŭ lângă grădină. Deodată se audiră apropiindu-se nisce paşĭ. Ruth se plecă. Cu nicĭ unŭ preţŭ n'ar fi voitŭ sĕ fiă observată; trase deci cu amêndouĕ mânile crengile unui tufişŭ de stejarŭ sĕ se acopere. Aprópe de ea se audi unŭ sgomotŭ; ea se uită în jurŭ. In depărtare de câţĭ-va paşĭ, lângă trupina unui arbore, stetea contesa Georne, cu ochii ţintiţĭ într'o direcţiă. Ruth încă privi într'acolo unde vĕdŭ pe inspectorulŭ.

— „Lothar, Lothar!“ esclamă contesa.

Aldenhofen se opri privindŭ cu uimire spre contesa, care îngenunchiă înaintea lui.

— „Iertare Lothar! Iertare pentru tóte câte ţĭ-am făcutŭ. In lungulŭ şirŭ de anĭ ai despărţirei nóstre, numai acestŭ momentŭ l'am doritŭ.“

— „Scula-ţĭ-vĕ, dómnă contesă! Nu aveţĭ causă de a mĕ ruga, pentru-că eu am iertatŭ de multŭ şi nicĭ nu sciu sĕ mĕ fi supĕratŭ vre-odată pe d-ta“, dise elŭ cu o privire liniştită şi rece.

— „Lothar, acéstă indulgenţă blândă nu am aşteptat'o. O, eu sciamŭ, că érăşĭ te vei întórce odată şi asta a fostŭ mângăerea mea. N'am fostŭ fericită, pentru-că şi Carmen Helda iubesce *numai* o-dată!“

Unŭ zimbetŭ despreţuitorŭ se ivi în jurulŭ budelorŭ lui. Elŭ făcŭ o mişcare, ca sĕ se departeze de lângă contesa, ce stetea în genunchĭ. Ea se aruncă cu frică ca sĕ'i prindă mâna, elŭ însĕ se retrase cu o privire respingĕtóre ca şi cum ar vedé unŭ capŭ de şerpe.

— „Vréu sĕ facŭ totŭ ce pretindĭ tu, numai iértă şi uită“, se rugă frumósa femeiă scăldată în lacrimĭ. „Splendórea numelui, pentru care te-am înşelatŭ n'a putută sĕ redea liniştea sufletului meu, pentru-că eu te doriamŭ pe tine... ér acum mĕ lapĕdŭ bucurosŭ de acestŭ nume, ca sĕ fiu a ta. O "corónă prinţiară mi-s'a îmbiatŭ, Lothar, corónă prinţiară. Dér eu o respingŭ ca sĕ fiu a ta umilită soţiă.“

— „Incă odată te rogŭ, dómnă contesă, scólă! Trecutulŭ e mortŭ şi uitatŭ. Eu, pe cum vedĭ, m'am împăcatŭ cu sórtea şi încă mai bine de cum credĭ. Nu te mai îngriji de mine şi renunţă la speranţa de a mĕ avé, pentru-că eu am uitatŭ, — am uitatŭ totulŭ!“

— „Lothar, nu fi aspru faţă de mine, deşi meritŭ acésta. Simţescŭ, că tu mĕ pedepsescĭ, pentru-că porţĭ adêncŭ în inima ta chipulŭ meu. Spune óre, nu'i aşa?“

Óre într'adevĕrŭ, Carmen Georne sĕ fi fostŭ aceea, care atâtŭ de dulce şi insistătorŭ se putea ruga? Şi inspectorulŭ nu simţia nicĭ o compătimire, nu mai era în elŭ nicĭ o schinteiă din iubirea lui de odinióră? Frumósa ei faţă nu mai deştepta nicĭ o amintire în sufletulŭ sĕu?... Chipulŭ ei zăcea ruptŭ de mânile lui în fântâna Nimfelorŭ...

— „Tu taci, pentru-că eştĭ prea mare, ca sĕ spui o minciună, fiĭ déră nobilŭ, ca sĕ mĭ fii mare în de ajunsŭ. Nu fi atâtŭ de aspru şi neîngăduitorŭ, faţă cu mine!“

— „Nobilă dómnă, eu nu suntŭ aspru cu d-ta. Lasă sĕ sfĕrşimŭ. Frângerea credinţii d-tale de odinióră mi-a mântuitŭ inima de-o înşelare amară, pentru acea mulţumescŭ adĭ lui Dumnedeu şi d-tale. Şi acum sĕ lăsămŭ istoria juneţii la o parte şi sĕ nu o mai amintimŭ.“

— „Nu, nu!“ suspină Carmen, care la începutŭ ascultă cuvintele lui dulcĭ. „Eu vréu, eu trebue sĕ te amŭ! Ah, Aldenhofen, décă a adormitŭ iubirea ta, lasă-o sĕ se deştepte érăşĭ; eu voiu servi pentru ea, ca o servitóre. Fă-mĭ plăcerea şi nu mĕ numi contesă; e o pedépsă pentru mine, căcĭ pentru acésta numire nu am pĕcătuitŭ“.

— „Nu am dreptulŭ sĕ te numescŭ altcum; precum şi eu îţĭ detragŭ dreptulŭ de a mĕ considera altfelŭ, ca pe unŭ străinŭ.“

Carmenŭ se ridică, ochii ei scăparau plinĭ de mâniă, dér se stăpâni încă-odată înăbuşindu-o. Din nou îşĭ întrebuinţă totŭ farmeculŭ, tótă frunseţa şi îndrăsnéla în cuvintele: „Lothar, te rogŭ!“ Secunde întregĭ îşĭ întâlniră ei ochii şi Carmen cădu de durere la pămêntŭ, apoi îşĭ ascunse faţa în pălmĭ suspinândŭ. Dênsa perduse puterea acelei inimĭ, care

persónă 80 cr., în familiă 60 cr. Inceputulŭ la 3 óre p. m. Pentru comitetŭ: Iosifŭ Filipanŭ, preş., Vasiliu Papp, casarŭ, Ioanŭ Morarŭ, controlorŭ. Suprasolvirile se vorŭ cuita pe cale ḑiaristică.

— Junimea română din *Sĕlagiu* invită la Petrecerea de véră, ce se va arangia cu ocasiunea Adunărei Desp. XI a „Asoc. Trans." şi a Reuniunei femeilorŭ române Sĕlăgene în comuna *Selsigŭ* la 3 Augustŭ. st.

Pentru comitetŭ: Teodorŭ Indre, preşedinte. Alesandru Gheţie, secretarŭ. Preţulŭ întrărei: pentru o persónă 1 fl., pentru familie 2 fl. 50 cr. Venitulŭ este destinatŭ pentru Reuniunea femeilorŭ române sĕlăgene şi pentru biserica greco catolicŭ din Selsigŭ. Suprasolvirile se vorŭ cuita pe cale ḑiaristică. Inceputulŭ la 8 óre séra. Banchetŭ la 2 óre p. m.

***

Mulţămită publică. Toţĭ acei numĕroşĭ amicĭ, cunoscuţĭ şi binevoitorĭ, carĭ parte au participatŭ în persónă la înmormêntarea neuitatei mele soţii, parte prin epistole consolatóre şi pline de iubire au grăbitŭ a mĕ mângăia în durerea mea sufletéscă, 'i rogŭ sĕ priméscă fierbintea mea mulţumită şi sĕ mĕ scuse décă nu le potŭ rĕspunde fiă-cărui separatŭ. Dumneḑeu sĕ-i scutéscă pe toţĭ de loviturile sorţii de carĭ nu amŭ fostŭ eu scutitŭ.

Cluşiu, 9 Iulie 1891.

Basiliu Podóbă.

Instalarea noului fişpanŭ în Făgăraşŭ.

Din comitatulŭ Făgăraşului, 2 Iuliu 1891.

In ḑilele acestea s'au petrecutŭ în comitatulŭ Făgăraşului 2 lucrurĭ mai însemnate şi adecă: In 2 Iuliu a. c. şi-a luatŭ rĕmasŭ bunŭ dela acestŭ comitatŭ D-lŭ fişpanu *Mihailŭ Horvat*, care a statŭ în fruntea acestui comitatŭ peste 9 anĭ. Se presentară diferite corporaţiunĭ şi privaţĭ şi în sala cea mare a casei comitatalui îşĭ luară rĕmasŭ bunŭ dela şefulŭ de până acuma alŭ acestui comitatŭ şi n'a rĕmasŭ nimĕnui neobservată părerea de rĕu a d-lui fişpanŭ pentru despărţirea de acestŭ comitatŭ. La 2 óre după ameḑĭ a urmatŭ unŭ banchetŭ. In 4 Iulie a. c. diminéţă d-lŭ fişpanŭ însoţitŭ de mai mulţĭ oficialĭ şi onoraţiorĭ până la Voila, şi-a luatŭ drumulŭ peste Cincŭ spre a merge la noulŭ sĕu postŭ în Dicio-St.-Mărtin.

In 6 Iuliu 1891 însoţitŭ dela Homorodŭ începêndŭ de unii oficialĭ şi onoraţiorĭ, a întratŭ cu pompă oficială în Făgăraşiu, ca fişpanŭ de nou numitŭ, D-lŭ *Guido de Baussnern.*

In 7 Iulie a. c. a fostŭ instalarea solemnă a D-lui fişpanŭ în sala cea mare a Casei comitatului. La 10 óre a. m. sala era deja plină de membrii comisiunei municipale, apoi şi de numĕroşi auḑitorĭ. D-lŭ vice-şpanŭ Daniel de Gremoiu deschiḑêndŭ şedinţa, dă cetire înaltului rescriptŭ ministerialŭ, prin care comitatulŭ este încunosciinţatŭ, de schimbarea întêmplată. Noulŭ fişpanŭ învitatŭ de-o deputaţiune sosesce şi ocupă loculŭ presidialŭ, se cetesce decretulŭ de numire şi i-se i-a jurămêntulŭ prescrisŭ, apoi d-sa cu voce sonoră rostesce cuvêntarea sa de instalare, la care după usŭ a rĕspunsŭ d-lŭ protonotariu Ioanŭ Turcu. Cuvêntarea şi rĕspunsulŭ s'au rostitŭ în limba maghiară, dér la cererea făcută s'a spusŭ adunărei pe scurtŭ cuprinsulŭ aceleia şi în limba română.

Semburile cuvêntării - programŭ a fişpanului pe câtŭ 'mĭ mai potŭ aduce aminte a fostŭ: că d-lŭ fişpanŭ deşi candidatŭ de mai multŭ timpŭ ca atare, totuşĭ nicĭ odată n'a speratŭ a fi numitŭ fişpanŭ chiar în comitatulŭ Făgăraşului; că D-Sa de origine nu este Maghiar, ci Sasŭ, şi că nicĭ-odată nu şi-a tăgăduitŭ şi nu-şĭ va tăgădui originea sa, dér este cu trupŭ şi sufletŭ pentru iubita sa patriă Ungaria şi pentru ideia de statŭ maghiarŭ şi aştéptă ca aşa sĕ fiă şi locuitorii acestui comitatŭ. Promite, că va lucra pentru binele materialŭ, culturalŭ şi moralŭ alŭ comitatului şi oraşului Făgăraşŭ; că va fi strictŭ în cele administrative şi dreptŭ faţă cu pretensiunile legale ale tuturorŭ locuitorilorŭ din comitatŭ fără deosebire de confesiune şi naţionalitate, ér pe locuitorii maghiarĭ îi provócă, ca în ceea privesce patriotismulŭ, ideia de statŭ maghiarŭ şi concordia între diferiţii locuitorĭ sĕ o dovedéscă acésta nu numai cu vorba, ci şi cu fapta şi sĕ servéscă şi celorlalţĭ locuitorĭ cu esemple bune. — Étă pe scurtŭ cuprinsulŭ cuvêntării, care a fostŭ întreruptŭ de aplause.

In numele maiorităţii preponderante a locuitorilorŭ din acestŭ comitatŭ, adecă în numele Românilorŭ, a rĕspunsŭ în limba română, în o vorbire mai lungă d-lŭ vicariu *Vasiliu Raţiu*, care după-ce arătă fasele prin carĭ a trecutŭ acestŭ comitatŭ într'unŭ intervalŭ mai îndelungatŭ, reasumândŭ, arată şi dorinţele poporaţiunei, ca adecă conformŭ legei de naţionalitate, statutelorŭ comitatense şi comunale şi usului de până mai acuma, sĕ se respecteze în afacerile administrative şi limba română cum se întêmplă în mare parte şi în comitatele vecine Braşovŭ şi Sibiiu, unde este respectată limba germană; sĕ se sisteze amesteculŭ organelorŭ administrative necompetente în afacerile bisericescĭ şi şcolare şi sĕ se pună capĕtŭ denunţărilorŭ de profesiune, carĭ în toţĭ paşii Românilorŭ nu vĕdŭ alta, decâtŭ comploturĭ şi conspirări.

Cu acéstă vorbire primită cu aplause de întréga comisiune municipală, era sĕ se încheiă şedinţa acésta estraordinară conchemată numai pentru instalarea dlui comite, dér ceea ce nu plesni prin capŭ nicĭ unui neaoşŭ Maghiarŭ rĕsări în capulŭ Arménului Dr. Kapdebo Ferencz notariu publicŭ în Făgăraşŭ, acestŭ homo novus, pe care nu l'amŭ mai vĕḑutŭ nicĭ auḑitŭ până acuma în comisiunea municipală, se scólă şi dechiară categoricŭ că elŭ nu scie o iotă romănesce şi că n'a priceputŭ nimica din cuvêntarea d-lui Vasiliu Raţiu, dér elŭ declară de espectorărĭ şi minciunĭ totŭ ce a ḑisŭ d-lŭ ante vorbitorŭ". Mai multe a vorbi n'a fostŭ în stare, căcĭ tótă adunarea rĕspunse Arménului: nu e adevĕratŭ, minţĭ dta, nem igaz, elállt şi aşa fu silitŭ sĕ tacă d-lŭ Kapdebo.

In sgomotulŭ acesta fiscalulŭ comitatensŭ Kopacsanyi Mor care moţăia se trezesce, îşĭ frécă ochii şi nesciindŭ ce e causa sgomotului, spune d-lui comite, că e revoltă — lázadás — şi'lŭ rógă sĕ încheie iute şedinţa, dér d-lŭ fişpanŭ nu numai nu închide şedinţa, ci întrébă, déca mai voesce cineva a vorbi la obiectulŭ de aḑĭ, şi mai ḑicêndu-se şi din partea Saşilorŭ unŭ întreitŭ „hoch" pentru d-lŭ comite, acesta declara şedinţa de închisă.

După acésta urmară presentările diferitelorŭ corporaţiunĭ şi a unorŭ privaţĭ, toţĭ au fostŭ mulţumiţĭ cu primirea, că cum vorŭ fi faptele noului fişpanŭ, acesta ne va arăta viitorulŭ.

La 3 óre d. p. se întruniră la vre-o 200 de persóne la unŭ banchetŭ în onórea d-lui fişpanŭ în sala cea spaţiósă a d-lui Lauritsch.

La 6 óre se ridică masa şi óspeţii se depărtară, numai d-lŭ fiscalŭ comitatensŭ Kopacsanyi Mor cu câţĭ-va soţĭ de principii se aşeḑară la altă masă, unde numitulŭ domnŭ nemulţumitŭ cu câte îndrugase la' masa comună, şi arătă şi probă de nou înalta sa cultură şi marea sa artă oratorică, se vede, că d-sale i-au pĕtrunsŭ tare la inimă cuvintele d-lui fişpanŭ, că Maghiarii sĕ premérgă celorlalţĭ cu esemple şi fapte bune, şi aşa a şi întonatŭ în o îndrugătură a sa, că poporulŭ românŭ e prostŭ şi domnii maghiarĭ potŭ face cu elŭ ce le place, dér nicĭ inteligenţa română n'a scăpatŭ nebatjocurită. Tot acestŭ modelŭ de fiscalŭ sĕ fi ḑisŭ şi aceea, că Românii n'au aicĭ nimica, că ţéra — patria lorŭ este Dobrogea şi Bucurescii. Vedeţĭ cu astfeliu de esemple scie fiscalulŭ comitatului Făgăraşŭ sĕ contribue la întărirea fraţietăţii şi a concordiei dintre naţionalităţile conlocuitóre în acestŭ comitatŭ!

La incidentulŭ celŭ de totŭ fără tactŭ şi neparlamentarŭ ce caracterisĕză de ajunsŭ gradulŭ de cultură alŭ unui Kapdebo, observŭ, că prin acea procedere a vătămatŭ întréga comisiune municipală.

D-lŭ Kapdebo este notarŭ publicŭ în comitatulŭ Făgăraşŭ, unde în peste 80 de comune suntŭ locuitorĭ numai Românĭ şi totuşĭ recunósce singurŭ spre ruşinea lui, că nu scie o bóbă românesce! Ei bine, ce creḑemêntŭ, ce valóre potŭ avé tóte documentele publice, pertractările de rĕmasŭ, ce le face dsa pentru partidele române, carĭ nicĭ nu'lŭ înţelegŭ şi nicĭ elŭ nu le înţelege? D-sa trăesce din spinarea Românului, dér de limba lui nu vrea sĕ scie, măcarcă este numai în interesulŭ lui a se puté înţelege cu părţile române, dér a pretinde, — precum mi-se asigură — pentru lucrările lui defectuóse, neesacte, de 2—5 orĭ marĭ multŭ, ca câtŭ i-s'ar compete, aceea pricepe şi scie.

Sĕ sperămŭ, că schimbarea d-lui comite, apoi faptele unorŭ domnĭ ca Kapdebo şi Kopacsanyi vorŭ deştepta şi pe Românĭ din letargia, ce i-a cuprinsŭ de mai mulţĭ anĭ şi la ocasiunĭ potrivite între marginile legei în comitetulŭ permanentŭ, în comisiunea municipală şi administrativă îşĭ vorŭ ridica totdéuna vocea spre apĕrarea veḑei comitatului şi a causelorŭ drepte ale acestuia.

— n. —

Noulŭ tarifŭ vamalŭ românŭ.

Sub titlulŭ acesta scrie *„Curierulŭ Financiarŭ"* din Bucurescĭ:

Senatulŭ a votatŭ legea tarifului vamalŭ, votată de Cameră. *„Monitorulu oficialŭ"* promulgă acéstă lege, care de *erĭ, 29 Iunie*, e aplicabilă tuturorŭ ţĕrilorŭ, cu carĭ aveamŭ séu nu încheiate convenţiunĭ de comerciu.

Salutămŭ acéstă mare ḑi cu căldura şi cu intusiasmulŭ ce ni-a inspiratŭ totdéuna lupta pentru emanciparea economică a României.

Astăḑĭ România este, economicesce, de sine stătătóre. Ea are mâna liberă de a'şĭ regula politica economică după cum interesele sale o povĕţuescŭ. Tarifulŭ vamalŭ, ce şĭ-a datŭ, este unŭ tarifŭ moderatŭ, care nu caută cértă nimĕnui, dér care dă putere Statului d'a plăti cu aceeaşĭ monetă ţĕrilorŭ, carĭ vorŭ trata în modŭ esageratŭ séu ar prohibi întrarea produselorŭ nóstre.

Austro-Ungaria, care e de mai mulţĭ anĭ în rĕsboiu vamalŭ cu noi, are acum ocasiunea de a'şĭ inaugura o politică economică, care sĕ-i repare pe de-o parte perderile suferite după urma acestui rĕsboiu, ér pe de alta, sĕ-i redea debuşeulŭ de care are nevoiă în ţéra nóstră.

Aşteptămŭ sĕ vedemŭ la lucru pe guvernulŭ din Viena, ca şi pe celŭ din Pesta, pentru a ne da mai bine séma, déca din acestŭ rĕsboiu au învĕţatŭ ceva. Până atuncĭ guvernulŭ din Viena nu trebue sĕ uite, că din causa încăpăţînărei guvernului ungarŭ, industriile şi navigaţiunea *austriacă* au fostŭ lovite de mórte şi că acéstă împrejurare îlŭ obligă d'a lua mĕsurĭ energice pe lângă guvernulŭ din Pesta spre a asigura industriilorŭ austriace viéţa, la care au dreptulŭ sĕ aspire.

In ceea ce privesce pe *Ungaria*, acéstă ţéră convinsă deja, *că vitele şi cerealele*, ce amŭ importa noi la ea, *nu numai că nu'i facŭ concurenţă, dér o ajută în exportulŭ sĕu*, nu va scăpa de sigurŭ ocasiunea, ce-i oferă acum tarifulŭ vamalŭ românŭ, pentru a face pe guvernulŭ din Pesta sĕ védă odată, *că nu sórele se învĕrtesce în jurulŭ pămêntului, după cum îi place a crede*, pentru ruina comerciului ungarŭ.

Câtŭ despre noi, posiţiunea nóstră e clară de totŭ. Déca Austro-Ungaria va continua sĕ prohibe séu sĕ lovéscă exageratŭ produsele nóstre, vomŭ prohibi şi noi pe ale ei, şi o a treia ţéră îi va lua loculŭ cu produsele, ce nu se potŭ fabrica la noi, şi acésta spre marea pagubă a comerţului şi a industriei austro-ungare.

Ne place decĭ a crede, că guvernulŭ austro-ungarŭ va vedé de astădată mai limpede şi se va convinge, că poporulŭ austro-ungarŭ nu voesce a fi vecînicŭ pedepsitŭ şi ruinatŭ pentru-că unui ministru din cabinetulŭ ungarŭ îi place a susţiné cu încăpăţînare, *că sórele se învĕrtesce în jurulŭ pămêntului.*

Acum cuvêntulŭ e alŭ guvernului din Viena şi alŭ celui din Pesta. Aşteptămŭ.

Convocare.

La adunarea generală a despărţĕmêntului XX (Betleanŭ) alŭ „Asociaţiunei transilvane", ce se va ţiné în *Betleanŭ*, la 1 Augustŭ st. n. la 2 óre după ameḑĭ în localitatea şcólei confesionale gr. cat. invită în numele comitetului d-nii: *Gregoriu Puşcariu*, directorŭ şi *Ioanŭ Boteanu*, secretarŭ.

Cu ocasiunea acestei adunărĭ inteligiuţa română din Betleanŭ (comitatulŭ Solnocŭ-Dobêca) va arangia în sala casinei balŭ filantropicŭ în favorulŭ bisericei şi şcólei gr. cat. de acolo. Preţulŭ de întrare: pentru persónă 1 fl. 20 cr., éră în familiă de persónă 1 fl. Inceputulŭ la 7 óre séra. Suprasolvirile şi ofertele se vorŭ cuita pe cale ḑiaristică.

Telegramele „Gaz. Trans".

(Serviciulŭ biuroului de coresp. din Pesta.)

Londra, 12 Iulie. Impĕratulŭ Vilhelm rĕspunḑêndŭ la adresa Lordmajorului (primarului) ḑise, că elŭ va păstra amiciţia istorică între ambele naţiunĭ. Ţinta sa mai înainte de tóte este susţinerea păcei şi elŭ va face totulŭ pentru ca sĕ susţină raporturile bune între Germania şi celelalte naţiunĭ.

Mannheim, 13 Iulie. Rinulŭ şi afluenţii sĕi crescŭ din ce în ce.

Constantinopole, 13 Iulie. Ministrulŭ bulgarŭ Nacsevicĭ şi agentulŭ diplomaticŭ Vulkovicĭ au fostŭ primiţĭ de Sultanulŭ în audienţă. Primirea acésta e privită în cercurile diplomatice ca unŭ evenimentŭ fórte importantŭ, deórece dela depărtarea principelui Alexandru pentru prima dată se întêmplă, că dignitarii bulgarĭ suntŭ primiţĭ din partea Sultanului în modŭ oficialŭ. Se vorbesce că ambasadorulŭ rusescŭ va face remonstraţiunĭ în privinţa acésta pe lângă Pórta otomană.

Bucurescĭ, 13 Iulie. Intre partisanii lui Catargiu şi între ai lui Vernescu au isbucnitŭ diferenţe serióse.

Hatfield, 13 Iulie. Părechia imperială germană a sositŭ erĭ la 6 óre séra cu unŭ trenŭ separatŭ din Londra, pentru ca sĕ visiteze pe Salisbury.

Proprietarŭ:
Dr. Aurelŭ Mureşianu.
Redactorŭ responsabilŭ interimalŭ:
Gregoriu Maiorŭ.

---

odată a palpitatŭ pentru dênsa, dér atuncĭ a respins'o cu neprudinţă. Corpulŭ ei tremura de durere. Frumósa contesă s'a vĕḑutŭ despreţuită.

Aldenhofen se depărtă tăcêndŭ. Indată după depărtarea lui, Carmen se sculă. O espresiune diabolică îi desfigură trăsurile feţii.

— „Jurŭ, că tu va trebui s'o simţescĭ acésta, — sĕ-ţĭ iai pedépsa ca mine", strigà contesa cu voce, ca şi când ar crepa de mâniă. Frĕmătulŭ frunḑelorŭ vibra linŭ, o pasĕre cântătóre sburà spăriată din acelŭ locŭ....

— „Contesă Georne! Carmen, Carmen!" s'auḑiră deodată mai multe vocĭ în liniştea pădurii. Irina Schmidsdorf venea cu braţele deschise către ea: „Scumpă Carmen, unde ai fostŭ? Ce înfăţişare ai tu; dóră ai avutŭ vre-o visiune?"

— „Am luneeatŭ şi am căḑutŭ, încâtŭ amŭ plânsŭ de durere. Dér vino acumŭ scumpă Irină, sĕ fimŭ vesele, căcĭ în acéstă lume frumósă se rentéză sĕ trăiescĭ şi sĕ fii veselă."

(Va urma.)

Cursulŭ la bursa din Viena.

din 11 Iulie a. c. 1891

Renta de aurŭ 4%	105 50
Renta de hârtiă 5%	101 80
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare aurŭ	117.—
dto argintŭ	99.70
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare [1-ma emisiune]	—.
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare [2-a emisiune]	—.
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune)	113 50
Bonurĭ rurale ungare	92 —
Bonurĭ croato-slavone	104.75
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ ungurescŭ	—.—
Imprumutulŭ cu premiulŭ ungurescŭ	141. –
Losurile pentru regularea Tisei şi Seghedinului	131 —
Renta de argintŭ austriacă	92.70
Renta de hârtiă austriacă	92.70
Renta de aurŭ austriacă	111.—
Losurĭ din 1860	138.50
Acţiunile băncei austro-ungare	1031.—
Acţiunile băncei de creditŭ ungar.	340.50
Acţiunile băncei de creditŭ austr	296.25
Galbenĭ împĕrătescĭ	5.57
Napoleon-d'orĭ	9.32
Mărcĭ 100 împ. germane	57.70
Londra 10 Livres sterlinge	117 50

Cursulu pieţeĭ Braşovŭ.

din 13 Iulie st. n. 1891

Bancnote românescĭ	Cump.	9.27	Vênd.	9 31
Argintŭ românescŭ	„	9 22	„	9.27
Napoleon-d'orĭ	„	9.28	„	9.32
Lire turcescĭ	„	10.50	„	10 55
Imperialĭ	„	9.48	„	9.53
Galbinĭ	„	5.40	„	5.45
Scris. fonc. „Albina" 6%		101.—	„	—.—
„ „ „ 5%	„	99.50	„	100 —
Ruble rusescĭ	„	132.—	„	133.—
Mărcĭ germane		57.20	„	57.70

Discontulŭ 6—8% pe anŭ.

Mersulŭ trenurilorŭ

pe liniile orientale ale căii ferate de statŭ r. u. valabilŭ din 1 Iunie 1891.

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ de persón.	Trenŭ accelerat	Trenŭ de persón.	Trenŭ accelerat
Viena	10.50	8.—		3.25
Budapesta	8.30	2.05	5.50	9.15
Szolnok	11.38	4.10	9.22	11.19
P. Ladány	2.12	5.51	11.53	12.57
Oradea-mare	3 53	7.06	1.50	2.12
	4.—	7.13	2.24	2.19
Mezö-Telegd	4.39	7.43	3.03	2.49
Rév	5.22	8.18	3.46	3.26
Bratca	5.45		3.57	
Bucia	6.05	8.51	4.29	
Ciucia	6.31	9.07	4.55	4.21
Huedin	7.12	9.37	5.34	4.55
Stana	7.29		5.51	
Aghiriş	7.49		6.12	
Ghirbău	8.01		6.25	
Nădĕşel	8.14		6.39	5.47
Cluşiu	8.29	10.37	6.56	6.—
	8.46	11.10	8.20	6.18
Apahida	9.03	11.28	8.45	6.34
Ghiriş	10.12	12.38	10.21	7.34
Cucerdea	10.37	1.14	11.09	7.57
Uióra	10.56	1.21	11.17	
Vinţul de sus	11.04	1.29	11.26	
Aiudŭ	11.28	1.54	11.54	8.22
Teiuşŭ	11.45	2.13	12.18	8.38
	12.13		12.58	8.43
Crăciunelŭ	12.44		1.34	
Blaşiu	12.59		1.51	9.14
Micăsasa	1.35		2.29	
Copşa mică	1.51		2.48	9 48
	2.12		3.03	9.50
Mediaşŭ	2.31		3.26	10.06
Elisabatopole	3.04		4.07	10.28
Sighişóra	3 46		5.09	11.04
Haşfalĕu	4.02		5.35	11.19
Homorodŭ	5.26		7 23	12.27
Augustinŭ	6.10		8.09	12.58
Apaţa	6.41		8.43	1.15
Feldióra	7.17		9.18	1.35
Braşovŭ	8.—		10.05	2.09
		12.20		2.19
Timişŭ		1.41		3.01
Predealŭ		2.26		3.31
Bucurescĭ		8.50		9.30

Predealŭ—Budapesta

	Trenŭ accelerat	Trenŭ de persón.	Trenŭ accelerat	Trenŭ de persón.
Bucurescĭ	7.35		8.50	
Predealŭ	1.12		5.16	
Timişŭ	1.42		5.57	
Braşovŭ	2.18	4.20	6.58	
	2.48	5.07		7.23
Feldióra	3.19	5.42		8.03
Apaţa	3.40	6.09		8.37
Augustinŭ	3.56	6.55		9.04
Homorodŭ	4.29	8.23		9.46
Haşfalĕu	5.34	8.53		11.03
Sighişóra	5.54	9.31		11.29
Elisabetopole	6.21	10.09		12.06
Mediaşŭ	6.42	10.31		12.37
Copşa mică	6 55	10.47		12.53
	6.57	11.06		1.18
Micăsasa		11.42		1.39
Blaşiu	7.31	11.57		2.13
Crăciunelŭ		12.28		2.27
Teiuşŭ	8.—	1.08	1.25	2.49
	8.07	1.35	1.50	3.47
Aiudŭ	8.24	2.05	2.12	4.07
Vinţul de sus		2.13	2.19	4.28
Uióra		2.31	2.39	2.34
Cucerdea	8.54	3.18	3.15	4.52
Ghirişŭ	9.23	4.45	4.32	5.26
Apahida		5.14		6.34
Cluşiu	10.45	6.08	4 53	6.52
	11.01	6.29	5.30	7.40
Nădăşelŭ		6.47	5.47	8.—
Ghîrbău				8.15
Aghireşŭ		7.02	6.11	8.29
Stana	12.17	7.28		8.53
B. Huiedin	12.47	7.47	6.43	9.12
Ciucia		8.25	7.12	9.51
Bucia		8.51		10.06
Bratca	1.26	9.10	7.51	10.23
Rév		9.30		10.42
Mezö-Telegd	1.52	10.04	8.17	11.17
Oradea mare	2.18	10.44	8.42	11.51
	2.25	11.07	8.47	12,09
P. Ladány	3.46	1.16	10.09	2.24
Szolnok	5.26	3.31	11.51	4.47
Budapesta	7.30	6.35	1.55	8.40
Viena	1.40	1 40	7.20	6.05

B.-Pesta-Aradŭ-Teiuş

	Trenŭ de persón.	Trenŭ accelerat	Trenŭ de persón.
Viena	10.50	8.—	3.25
Budapesta	8.15	1.50	9.50
Szolnok	11.14	3.57	1.05
Aradŭ	3.45	6.52	5.24
	4.30	7.02	5 46
Glogovaţŭ	4.42		5.57
Gyorok	5.03		6.19
Paulişŭ	5.14		6.30
Radna Lipova	5.32	7.48	6.48
Conop	5.56		7.12
Bêrzava	6.12		7.27
Soborşinŭ	6.58	8.51	8.07
Zamŭ	7.26	9.10	8.33
Gurasada	7.52		8.57
Ilia	8.08	9.34	9.13
Branicica	8.26		9.29
Deva	8.52	10.—	9.53
Simeria (Piski)	10.38	10.18	10 19
Orăştia	11.04	10.37	10.50
Şibotŭ	11.24		11.16
Vinţ. de josŭ	11.48		11.44
Alba-Iulia	12.22	11.18	12.06
Teiuşŭ	12.49	11.40	12.38

Teiuş-Aradŭ-B.-Pesta

	Trenŭ de persón.	Trenŭ accelerat	Trenŭ de persón.
Teiuşŭ	2.30	3.37	1.39
Alba Iulia	3.11	4.—	2.19
Vinţ. de josŭ	3.30		2.36
Şibotŭ	3.53		3.03
Orăştia	4.16	4.41	3.30
Simeria (Piski)	5.43	5.06	4 17
Deva	5.59	5.18	4.33
Branicica	6.24		4.55
Ilia	6.79	5.45	5 17
Gurasada	7.—		5.28
Zamŭ	7.28	6.08	5 53
Soborşinŭ	8.03	6.34	6.24
Bêrzava	8 54		7.02
Conopŭ	9.10	7.11	7.17
Radna Lipova	9.44	7.31	7.46
Paulişŭ	9.58		7.57
Gyorok	10.11		8 08
Glogovaţŭ	10.34		8.30
Aradŭ	10.46	8 14	8.40
	11.18	8.24	9.05
Szolnok	4.15	11.27	2.21
Budapesta	7.20	1 25	5.50
Viena	6.05	7.20	1.40

Simeria (Piski) Petroşenĭ

Simeria	6.—	10.35	4.22
Streiu	6.35	11.26	4.58
Haţegŭ	7.21	12.23	5.42
Pui	8.06	12.—	6.36
Crivadia	8.47	2.23	7.24
Baniţa	9.21	3.19	8.04
Petroşenĭ	9.45	4.—	8.36

Petroşenĭ-Simeria (Piski)

Petroşenĭ	6.—	10.50	6.20
Baniţa	6.41	11.40	6.54
Crivadia	7.19	12.19	7.20
Pui	7.57	1.05	7.51
Haţegŭ	9.36	1.54	8 25
Streiu	9.18	2.49	9.01
Simeria	9.52	3.27	9.35

Aradŭ—Timişóra

Aradŭ	6.15	11.30	7.15
Vinga	7.32	12.47	8.04
Timişóra	8.42	2.04	8.57

Timişóra—Aradŭ

Timişóra	6.20	1.11	5.05
Vinga	7.21	2.46	6.40
Aradŭ	8.03	3.50	7.50

Ghirişŭ—Turda

Ghirişŭ	7.48	10.35	3.40	10.20
Turda	8.08	10.55	4.—	10.44

Turda—Ghirişŭ

Turda	4.50	9.30	2.30	8 50
Ghirişŭ	5.10	9.50	2.50	9.10

Sighişóra—Odorheiu

Sighişóra	4.30	11.25
Odorheiu	7.21	2.11

Odorheiu—Sighişóra

Odorheiu	8 15	3.15
Sighişóra	10.52	6.10

Careii-mari—Zelău

Careii-marĭ	5.50
Zelău	11.—

Zelău—Careii-mari

Zelău	1.56
Careii-marĭ	6.48

Mureşŭ-Ludoşŭ—Bistriţa

Murĕşŭ-Ludoşŭ	4.—
Ţagu-Budatelicŭ	6.48
Bistriţa	9.59

Bistriţa—Mureşŭ-Ludoşŭ

Bistriţa	1.16
Ţagu-Budctelicŭ	4.15
Murĕşŭ-Ludoşŭ	7.21

Copşa-mică—Sibiiu

Copşa mică	3.—	10.47	7.10
Şeica-mare	3.31	11.27	7.43
Loamneş	4.15	12.08	8.27
Ocna	4.46	12.38	8.59
Sibiiu	5.10	1.—	9.23

Sibiiu—Copşa-mică

Sibiiu	7.35	4.34	10.17
Ocna	8 02	4.58	10 43
Loamneş	8.30	5.25	11.09
Şeica-mare	9 05	5.55	11.40
Copşa mică	9.34	6.20	12.05

Cucerdea-Oşorheiu-R. săs.

Cucerdea	2.50	8.20	2.41
Ludoş	3 34	9.11	3.27
Oşorheiu	5.20	11.17	5.14
	5.35		5.36
Regh.-săs.	7.10		7.15

Regh.-săs.-Oşorh.-Cucerdea

Regh.-săs.		8.—	8.15
Oşorheiu		9.35	9.53
	5.21	5.54	10.20
Ludoş	6.58	7.41	12.06
Cucerdea	7.47	8.25	12.50

Simeria (Piski)—Hunedóra

Simeria (Piski)	10.50	4.40	9.16
Cerna	11.13	5.03	9.34
Hunedóra	11.48	5.38	9.58

Hunedóra—Simeria (Piski)

Hunedóra	4.46	2.32	7.22
Cerna	5.11	3 —	7.50
Simeria	5.28	3.20	8.10

Braşov—Zĕrnescĭ

Braşov	5.45	4.55
Zĕrnescĭ	7.26	6.36

Zĕrnescĭ—Braşov

Zĕrnescĭ	8.—	8.20
Braşov	8.24	9.44

Nota: Numerii încuadraţĭ cu linii gróse însemnéză órele de nópte.

Tipografia A. MUREŞIANU, Braşovŭ